

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ І МУЗЕЙНО-
ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
КАФЕДРА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з навчальної роботи

Інна СТАШЕВСЬКА

И. Сташевська
27 серпня 2020 р.

ІСТОРІЯ ТУРИЗМУ

Робоча програма навчальної дисципліни

Освітньо-професійна програма Туризмознавство

Спеціальність 242 «Туризм»

Галузь знань 24 Сфера обслуговування

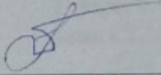
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Харків 2020

Робоча програма «Історія туризму»
за спеціальністю 242 Туризм «25» серпня, 2020 р. .
Мова навчання українська

Розробники: Михайло Фомін кандидат історичних наук, доцент кафедри туристичного бізнесу
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри туристичного бізнесу

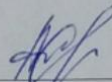
Протокол від «25» серпня 2020 року № 2
Завідувач кафедри туристичного бізнесу
доктор культурології, доцент

(підпис)

Любов БОЖКО

Робочу програму затверджено на Раді факультету соціальних комунікацій і музейно-туристичної діяльності
Протокол від « 25» серпня 2020 року № 1

Голова Ради факультету,
доктор педагогічних наук, професор

(підпис)

Алла. СОЛЯНИК

Харківська державна академія культури, 2020
□Фомін, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): <i>(наприклад: 7.03050501 «Управління персоналом та економіка праці»)</i>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	-й
Індивідуальне навчально-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		1-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 80	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>бакалавр</i>	Лекції	
		20 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		год.	год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання –50% до 50%

2. Анотація дисципліни

2.1. Місце дисципліни в програмі навчання

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Історія туризму» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напряму 242 «Туризм». Дисципліна є обов'язковим освітнім компонентом, що вивчається в першому семестрі в перший рік підготовки бакалаврів з туризму. Загальна кількість кредитів - 4. Кількість аудиторних годин – 40.

2.2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Пререквізити: базові знання з дисциплін гуманітарного циклу, а також дисципліни природно-наукової, загальноекономічної та правової підготовки. Постреквізити: продовжують вивчення даного предмету дисципліни: «Рекреаційні комплекси світу», «Туристичне країнознавство», «Туристичні ресурси України», «Організація екскурсійної діяльності».

2.3. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів знань про основні етапи формування туристичної галузі, їх зв'язок з історичними подіями, розвитком науки і техніки, суспільними процесами.

2.4. Завдання вивчення дисципліни

Головні завдання дисципліни:

- сформулювати у студента уявлення про основні етапи формування індустрії подорожей, інфраструктури, розвитку транспорту та формування туризму;
- сформулювати розуміння закономірностей формування, розвитку та функціонування туризму, його зв'язок з розвитком науки і техніки, соціальними, економічними політичними процесами;
- сформулювати знання про сучасний стан і розвиток туризму в світі та Україні, основні тенденції розвитку туризму в XXI столітті;
- сформулювати навички навчально-дослідницької діяльності, роботи у малих групах, дискусії.

2.5. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

Інтегральна компетентність: здатність комплексно розв'язувати складні професійні проблеми та практичні завдання у сфері туризму як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності: Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя, здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; навички використання інформаційних та комунікаційних технологій; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватися іноземною мовою; здатність працювати в команді та автономно.

Спеціальні (фахові) компетентності: знання і розуміння предметної області своєї професії та специфіки професійної діяльності; здатність орієнтуватись в організації

туристично-рекреаційного простору, аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління; розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів; здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

2.6. Результати навчання

Когнітивна (пізнавальна сфера): аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

Афективна (емоційна) сфера: володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності; застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг; проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

Психомоторна сфера: управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері; адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях; виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

3. Політика дисципліни

3.1. Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу студента; у випадку не відпрацювання студентом усіх передбачених навчальним планом занять, до екзамену він не допускається; пропущені заняття обов'язково мають бути відпрацьовані. Форму і час відпрацювання студент та викладач взаємопогоджують.

3.2. Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки і списування у ході семінарських занять, контрольних роботах, на іспиті.

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.

5. Тематика семінарських занять

№ п/п	Тематика	К-сть годин
1	Тема 1. Предмет і завдання курсу «Історія туризму»	2
2	Тема 2. Подорожі в Стародавньому світі	2
3	Тема 3 Організація подорожей у Середні віки. Середньовічне паломництво і хрестові походи	2
4	Тема 4. Непаломницькі подорожі в Середні віки	2
5	Тема 5. Великі географічні відкриття	2
6	Тема 6. Подорожі в епоху Просвітництва	2
7	Тема 7. Розвиток туризму у XIX - на початку XX ст.	2
8	Тема 8. Туризм в перш. пол. XX ст.	2
9	Тема 9. Розвиток масового туризму у 1945-1991 рр	2
10	Тема 10. Туризм в XXI ст.	2
Разом:		20

6. Самостійна робота

№ п/п	Тематика	К-сть годин
1	Подорожі в Стародавньому Світі. Стародавній Схід.	8
2	Подорожі в Стародавньому Світі. Греція та Рим.	8
3	Подорожі в Середні віки	8
4	Подорожі в пізньому Середньовіччі	8
5	Великі географічні відкриття	8
6	Подорожі в епоху Просвітництва	8
7	Формування туризму як галузі в XIX – поч. XX ст.	8
8	Туризм в між воєнний період (1920-1939 рр.)	8
9	Масовий туризм другої половини XX ст.	8
10	Туризм в XXI ст. Стан та перспективи розвитку туристичної галузі сьогодні.	8
Разом:		80

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Рівень досягнення запланованих результатів навчання перевірятиметься за допомогою таких форм контролю: опитування, тестові завдання, доповіді, реферати, творчі завдання

8. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Рекреалогія” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Для екзамену

Змістовий модуль 1 Теми 1-6	Змістовий модуль 2 Теми 7-10	Підсумковий контроль (екзамен)
40%	20%	40%
8 тиждень	16 тиждень	Екзаменаційна сесія

Шкала оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Опорні конспекти лекцій;	1-10
2.	Навчальні посібники; Кейси	1-10
3.	Силабус;	1-10
4.	Збірка тестових і контрольних завдань для поточного оцінювання навчальних досягнень студентів;	1-10
5.	Засоби підсумкового контролю (комплект тестових завдань для підсумкового контролю)	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Абрамов В. В., Тонкошкур М. В. Історія туризму. Харків, 2010.
2. Грачѳв Ю. Г. Рыцарство в средневековой Европе. Киев, 2006.
3. Єрмаченко В. Є, Іващенко Ю. Ю, Котельникова Ю. М. Історія туризму. Харків, 2007.
4. Закон України «Про туризм» від 19.09.95 №324/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 31. Ст. 241. С. 705—717.
5. Закон України «Про туризм» від 19.10.2010. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 11. Ст. 69.
6. Остапчук В. В., Коваль П. Ф, Андреева Г. П. Історія туризму: навч. посібник. Ніжин, 2008.
7. Правове регулювання туристичної діяльності в Україні: Збірник нормативно-правових актів / під заг. ред. проф. В. К. Федорченка. Київ, 2002.
8. Сандуляк І. Г. З історії становлення туризму : подорожі та відпочинок в античному

світі (П. Рим) // Питання стародавньої та середньовічної історії, археології й етнології. Чернівці, 2008. Т. 2 (26).

9. Сандуляк І. Г. Подорожі у стародавньому світі: витоки та формування туристичної традиції // І_АиКЕАИ. Античний мир и Средние века. Харків, 2017.
10. Устименко Л. М. Афанасьев І. Ю. Історія туризму. Київ, 2005.
11. Федорченко В. К., Дьорова Т. А. Історія туризму в Україні. Київ, 2002.
12. Шаповал Г. Ф. Історія туризму. Минск, 2004.

Допоміжна література:

13. Лиман С. И. Идеи в латах: Запад или Восток? Средневековье в оценках медиевистов Украины (1804 — первая половина 1880-х гг.). Харьков, 2009.
14. Лиман С. И. Крестonosцы и Византия: железом по мрамору. История противостояния и её отражение в творчестве В. К. Надлера. «Византийская мозаика». Харьков, 2017. Вып. 5.
15. Подаляк Н. Г. Могу́тня Ганза. Комерційний простір, міське життя і дипломатія XII—XVII ст. Київ, 2009.
16. Сорочан С. Б. Византия. Парадигмы быта, сознания и культуры: учебное пособие. Харьков, 2011.
17. Baranowski Sh., Furlough E. introduction. Being elsewhere: tourism, consumer culture, and identity in Modern Europe and North America ed. Baranowski and Furlough. Ann Arbor, 2001.
18. Gyr U. The History of Tourism: Structures on the Path to Modernity <http://ieg-ego.eu/en/threads/europe-on-the-road/the-history-of-tourism>
19. Me. Reynolds L. The Prerevolutionary Russian Tourist: Commercialization in the Nineteenth Century. Tourism. The Russian and East European tourist under capitalism and socialism. Ithaka and London, Cornell University Press, 2006. Pp. 17-42
20. Stainton H. The history of tourism <https://tourismteacher.com/history-of-tourism-2/#0-the-history-of-tourism-ancient-times->
21. The History Of Tourism And Its Development <https://zizuhotel.ru/en/tailand/istoriya-vozniknoveniya-turizma-i-ego-razvitie-kak-poyavilsya-group-travel/>
22. Westwood. The Age of steam : The Locomotives, the Railroads, and Their Legacy. Thunder Bay: Prospero book, 2000. 256 p.

Інтернет-ресурси:

23. БД Освіта. ua. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/psychology>.
24. Бібліотека Харківської державної академії культури [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib-hdak.in.ua/>
25. Все про туризм - туристична бібліотека. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tourlib.net/ua.htm>
26. Електронні підручники онлайн «Туризм». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://fs.onu.edu.ua/clients/client11/web11/pdf/bib/tourism_books.pdf
27. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rada.gov.ua/news/zak>
28. Наукова періодика України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334>.
29. Сайт Наукової бібліотеки СНУ ім. В.Даля «Туризм». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.snu.edu.ua/index/turizm/0-129>